

500 éve született a szelíd reformátor, Huszár Gál

Konferencia az Evangélikus Hittudományi Egyetem és

a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara szervezésében a Magyar Tudomány Ünnepe

2012. november 7-én szerdán 10 órai kezdettel

az Evangélikus Hittudományi Egyetem auditorium maximumában

(1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.)

Ha könyvtárunk érdeklődő olvasója a 16. századi magyar protestantizmus küzdelmeit, a művelődés korabeli állapotát szeretné bővebben megismerni, az első könyvek között talán ajánlhatjuk neki, hogy ismerkedjék meg Huszár Gál működésével, illetve Botta István evangélikus lelkész monográfiájával (Huszár Gál élete, művei és kora [1512?-1575], Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991. /Humanizmus és reformáció 18./)

Huszár Gál működési területén (Óvár, Csallóköz-Mátyusföld, Kassa, Pápa etc.) felekezetiileg még nem vált szét a protestantizmus, ezért életműve az evangélikusok és reformátusok közös örökségéhez tartozik. Botta István kutatásai ugyanakkor bebizonyították, hogy Bullingerrel való kapcsolata ellenére Huszár következetesen az evangélikus úrvacsoratan híve maradt élete végéig.

Huszár Gál elsősorban reformátor (lelkész) volt, és valamennyi tevékenységét, így nyomdáját is ennek szolgálatába állította: lelkésképzést szolgáló hittani műveket (prédikációkat, perikópás könyvet), énekeskönyveket írt és szerkesztett, illetve Sztárai Mihály, Melius Juhász Péter és Bornemisza Péter műveit nyomtatta ki.

Hite miatt gyakran üldözték, és ezért menekülnie kellett, de nem volt „vándor-nyomdász”, ahogy még mindig több helyen tévesen hangoztatják. Ma már egyre többet tudunk a Huszár Gál-nyomdában lévő betűtípusok, díszek és kották származásáról, illetve utóéletéről. A betűti-

pus-vizsgálatok megerősíthetik az egyháztörténeti kutatások eredményeit (pl. a Confessio catholica... – RMNy 176 – rosszabb latinsággal nyomtatott részeit már nem Huszár Gál nyomtatta, és ezt a betűtípus-vizsgálatok is alátámasztják).

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem megemlékezésén, a Magyar Tudomány Ünnepe az előadások elsősorban a Botta István monográfiája óta zajló kutatásokról adtak hírt, illetve kijelölték a további, lehetséges kutatási irányokat. Huszár Gál legnagyobb lelképásztori és nyomdászai teljesítménye az 1574-es graduál-énekeskönyv (RMNy 353 - http://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/22/85/dd/1/dicseret_ek_imatsagok.pdf)

továbbra is az életmű középpontjában áll. A benne található szertartási énekek, imádságok és agenda-részletek értelmezése így a konferencia előadásaiiban is központi szerepet kapott. Nem túlzás azt állítani, hogy ma is énekelhetőek a Huszár Gál-gyűjteményekben előforduló énekek - ezt az EHE kórusai és a konferenciát záró közös Te Deum-éneklés is bizonyították. Fekete Csaba előadása és imádságoskönyv-kiadása pedig a feszes szerkezetű, prózaritmussal tagolt, hittanilag igényesen megformált imádságokra irányította a figyelmet és ajánlotta őket mai istentiszteleti és magánhasználatra is.

Az elhangzott előadások a közeljövőben nyomtatásban is megjelennek.

H. Hubert Gabriella

Evangélikus Országos Könyvtár